

ΡΑΓΙΑΔΩΝ ΒΑΣΑΝΑ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΚΡΕΜΑΛΑΣ

(Κρητική Παράδοση)

ΕΣ κάθε βήμα, έδω στήν Κρήτη, άπαν- τάκι κανείς και μια ιστορία κωτοριών και ήρωισμών. Μεγάλα κατορθώματα ήρωϊκών άνδρων που χάνονται και σβύ- νουν με το λείψαμα των χρόνων, από τη μνήμη των παιδιών...

Κάλπτε, πρό μηνών ο κ. Κοζός Με- λιάς, του Τουρκισού, περνώντας άπ' την Κρήτη και άκουγοντας τις διαγήσεις αυ- τές, τόσο ένθουσιάζτηκε, που παρακά- λησε να γραφούν όλες σ' ένα βιβλίο, το όπαιο να χωριθί με ειζόνες των πιο καλών ταύτων της Κρήτης, να μεταφρα- σθούν και να κυκλοφορήσουν σ' όλο τον κόσμο.

'Υπεσχέθη μάλιστα να στείλι κ' έναν καλύτερη φωτογράφο του Τουρκισού.

Έφανε όμως ο κ. Μελιάς κ' όλα αυτά λησμονηθήκανε, κ' ούτε φωτογράφος ήθε, ούτε ξαναζούστηκε ο Τουρκισός.

Το «Μπουκέτο», έξαλλοθόντας το πρόγραμμά του, το να μά- θη δηλαδή στους Έλληνας την άγνωστή τους ιστορία, θα δημοσι- εύη τακτικά όλα τέτοια άγνωστα ή μισολησμονημένα κατορθώματα ήρωων άφανών θα κατορθώη να συλλέξη.

Λίγο παρκατόν άπ' το χωριό Κλε- ψήμα του κάτο-Μυλοποτάμου, ένας χρι- στιανός, Κουράτορας άνωμαζόμενος, σκο- τώσε κάποτε έναν Τούρκο.

Γιατί τον σκοτώσε, δεν είνε έξαρη- θωμένο. Μερικοί θέλουν να πούν, ότι ο Τούρκος πήγε να χαλάσει ένα ειζονο- στάσι του 'Αγίου Γεωργίου που ήταν έ- πάνω στο δρόμο το βασιλικό, ο Κου- ράτορας θέλησε να τον έμποδισή κ' έ- ται μάλιστα, πίστησαν από χέμα και τον σκοτώσε.

Σάν έμαθαν τον φόνο οι Τούρκοι, άμέσως πήσαν τον Κουράτορα και τον κρέμασαν στο δέντρο, που έκοιζε το ειζονοστάσι. Λόγαν μάλιστα διαταγή, έπί πικρή θανάτου, κανείς να μην τον ξεκρεμάσει και τον θάφει, αλλά να τον αφήσουν έτσι να σαπίη, για παραδειγ- μασιό και τρομό των φαριδιών.

Έπειτα από τρεις ήμέρες όμως το πτώμα χάθηκε άπ' την άρχονη.

Άναστασιος και πάλι μεγάλη στους Τούρκους, Έρενήσανε, έξέτασαν, φώ- τισαν, φουέσαν και μάθαν τέλος, ότι ο άδελφός του άταραχισθέντος, Κοιν- στατηνός, πήγε νύχτα, ξεκρέμασε κ' έθαψε το πτώμα.

Άμέσως τότε τον πιάσαν κ' αυτόν και τον κρέμασαν στο ίδιο μέρος, με την ίδια πάλι άσπρη διαταγή, κανέ- νας να μην τον ξεκρεμάσει, γιατί θα τον κρεμάσουν κ' αυτόν.

Δέν πέρασαν όμως πέντε ήμέρες και το πτώμα πάλι χάθηκε.

Νέες άναρχισεις, νέο ξύλο, νέα βα- ρανιστήρια και πάλι, όσπου καθόρθω- σαν να μάθουν οι Τούρκοι, ότι ή γρηή ή μάνα του Κοινστατην Κουράτορα, βοηθουμένη από ένα έγγονάκι της, πή- γε τον ξεκρέμασε και τον έθαψε.

Οι Τούρκοι, άντι να συζητηθούν από τη στοργή και τη θυσία της γρηάς μητέρας, την πιάσαν και την κρεμάσαν στο ίδιο δέντρο κ' αυτή, μαζί με το μικρό της έγγονάκι!

Τά δυο πτώματα κρεμόντανε έτσι 7-8 ήμέρες, όταν ένα πρού γίνηκαν άφαντα και στη θέση τους βρέθηκε κρεμασμένος ένας Τούρ- κος!

Οι Τούρκοι λυράζαν παιδιά. Και για έκδικησι πιάσανε και κρε- μάσανε από ίδιο μέρος έναν βασικό χριστιανό, μαζί με το μικρό του βοηθό και το κριόρι των άρντων του!...

Μά σε δέκα ήμέρες, ο βασιός, ο βοηθός του και το κριόρι έ- γιναν άφαντα και στη θέση τους βρέθηκε πάλι κρεμασμένος άλλος Τούρκος.

Τότε οι Τούρκοι πιάσαν και κρέμασαν τον παλιό του χωριού, άλ-

λά δεν πέρασαν ούτε πέντε ήμέρες και δυο Τούρκοι ξενοχωριανοί βρέθηκαν κρεμασμένοι στο μέρος που κρεμόταν ο παλιός.

Το πράγμα άρχισε να πάρη πλέον έκτασι επικίνδυνη.

Οι Τούρκοι άρπαζαν και κρεμούσαν όποιον βούσκαν μπροστά τους κ' οι χριστιανοί έσερναν πάλι τη νύχτα στην κρεμάλα όποιον Τούρ- κο άπαντούσαν στο δρόμο τους.

Έτσι άναστασιθήσαν τα γύρω-τρίγωνα χωριά, αλλά κ' οι Τούρκοι τρομοκρατηθήσανε.

Τότε ένας Τούρκος ήρωμένος, πολύ φρόνητος, από τα Μουρ- τζιανά, πήγε μια μέρα στο χωριό Γαρόσο, σόναξε Τούρκους και χρι- στιανούς και τους ειπε πως είνε άνωτο «θεωσιός» και πως είνε πειά θεία βοήθεια να πάρη αυτή ή φαγομάρα. Είπε δηλαδή πως του παραουάστηκε το βράδι, τάχα, ένας κόρακας, ντυμένος με σάβανα λευκά και ταύτες, δείχνοντάς του ένα σύννεφο κερκόζων που έρχό- ταν από μακριά:

—'Όσο τρώγονται οι άνθρωπα, τόσο πληθαίνουν τα κερκόζια! 'Ο Θεός τη γή δεν την έδοσε για τους κερκόζους, αλλά για τους εύσεβεις και τους πιστούς, να τον δοξολογώνε...

Τότε άποκάσαν όλοι να πάρη πειά αυτή ή φαγομάρα και στα- μάτησαν τα κρεμάσιματα.

'Όσο για το δέντρο των άταραχιστιών, θεσφιθήκε αποτρισμένο και κρεμόνα-καύκαρι, κανένας άνθρωπος δεν στεκότανε στον ί- σσιο του.

Κρητικόπουλο.

(Σκίτσο ξένου περιηγητού)

τους έγγάτες αυτούς είχε ένα σινιά που πήγανε κ' έπρωγε κριόρι τά αυγά από του Καρτερή το κριόρι. 'Ο Καρτερός, σάν ειπε τη ζήρια, παραμύλαξε με το νασαφέ και σκοτώσε το σινιά. Έμαθε τότε άπ' το άφεντικό του ζώου πως ο σινιάς αυτός λεγόταν «Τούρ- κος».

Κατά συνέπειαν ο Καρτερός σκοτώσε έτσι και τον έκαστο ...Τούρκο και πέθανε, σύμφωνα με την προφητεία της μάντισσας.

Σήμερα επίσης στο χωριό Άγρια, πώμα κοντά στο χάνι του Καρτερή, μένει μια οίκογενεια Κουρατόρων, οι όποιοι θα είνε βέ- βαια απόγονοι των προ άδων και πλέον μαρτυρησάντων Κουρατό- ρων.

Στη θέση που ήταν το δέντρο της κρεμάλας, δεν σώζεται σήμε-

Έπειτα από καιρό μάλιστα, επειδή πολλά έλεγαν, ότι τη νύχτα άκούνε βόγ- γους να βγαίνουν άπ' τα κλαδιά του και βλέπουν ανθρώπους με σκηνιά στο λαιμό να γυρίζον γύρω άπ' τον κορμό του, το κόρανε, βγάλανε τις ούδες του κ' όλα αυτά τά έκαψαν κ' έθαψαν τη στάχτη τους σε μια βαθιά σπηλιά.

Από τότε, ή φηγές ήσυχώσαν και δεν άκούσανε τίποτε πειά τη νύχτα ή την ή- μερα στο μέρος εκείνο.

Σήμερα κοντά στη θέση αυτή είνε του Κουρετή το χάνι.

'Ο Καρτερός ήταν Έλληνας λωστής, ο άπλιος σκοτώσε, καθώς έλεγε ο ίδιος, 99 Τούρκους. Δεν τους έκανε έκαστό, γιατί κάποι μάντισσα του ειπε πως άν σκο- τώση έκαστό Τούρκο θα πεθάνη.

Στο χάνι του Καρτερή, πίσω από την πόρτα της εισόδου, είχε χαράξει σε μια λιθαρώνα πλάκα έναν σταυρό και από κά- το τ' άνωμά του και μια επιγραφή:

«Ζ ή τ ω ή Έ ν ο σ ι ρ !...»

'Ο Καρτερός αυτός πέθανε πρό μη- νών σε ήλικία πενήντα από 90 χρόνων.

Με το θάνατό του όμως γεννήθηκε το έξι- έρωσθημα:

—Σκότωσε τον έκαστο Τούρκο; Κι' άν δεν τον σκοτώσε, τότε πως τον βρή- κε ο θάνατος;

Γιατί ή μάντισσα οητός και κατηγο- ρηματικός που είχε πει πως δεν θα πέ- θανε, άν δεν έκανε τους Τούρκους, που σκοτωθήκαν από την χείρα τους έκαστό.

Κατόπιν όμως έδόθη ή έξι- έξη- ης του... μωστηριόν:

Κοντά στο χάνι κτίσανε κάποτε το μεγάλο δρόμο Χανίων-Ρεθύμνης-Ηρα- κλείου.

Στο δρόμο αυτόν δουλεύαν έγγάτες άρχεται, από τα γύρω χωριά. Ένας από αυτούς είχε ένα σινιά που πήγανε κ' έπρωγε κριόρι τά αυγά από του Καρτερή το κριόρι. 'Ο Καρτερός, σάν ειπε τη ζήρια, παραμύλαξε με το νασαφέ και σκοτώσε το σινιά. Έμαθε τότε άπ' το άφεντικό του ζώου πως ο σινιάς αυτός λεγόταν «Τούρ- κος».

Κατά συνέπειαν ο Καρτερός σκοτώσε έτσι και τον έκαστο ...Τούρκο και πέθανε, σύμφωνα με την προφητεία της μάντισσας.

Σήμερα επίσης στο χωριό Άγρια, πώμα κοντά στο χάνι του Καρτερή, μένει μια οίκογενεια Κουρατόρων, οι όποιοι θα είνε βέ- βαια απόγονοι των προ άδων και πλέον μαρτυρησάντων Κουρατό- ρων.

Στη θέση που ήταν το δέντρο της κρεμάλας, δεν σώζεται σήμε-

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

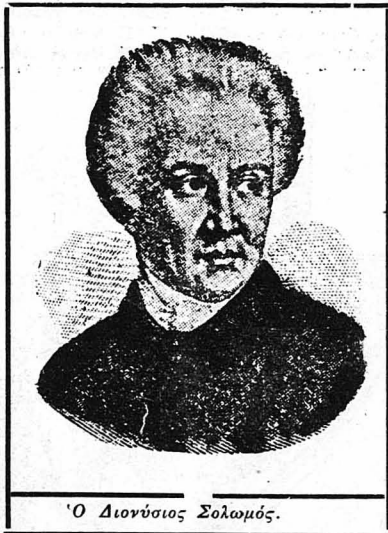
ΤΟΥ Κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΝΩΣΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Σολωμός, έφ'όσον παρέμεινε στη Ζάκυνθο, ύπ'ηρξε ένας φοβερός περιγελαστής κ' ένας φαρσέφ γεμάτος από έφρευρετική φαντασία και δηκτικότητα. Κύριος στόχος του ήταν ο γνωστός γιατρός Ροΐδης, ποδή σπουδάσει στην Ίταλία ιατρική και πού αναμφισβήτητα ήταν ένας από τους περιεργότερους και πρωτοτυπώτερους τύπους της Ζακύνθου. Η παρατηρητική και διεσδυτική ματιά του Σολωμού δεν άργησε να άναμετρήσει τόν τύπο του Ροΐδη. 'Ο ποιητής τόν κάλεσε στο σπίτι του και σε λίγο γίνθη ένας από τους θαυμάσιους του σαλονίου του. Τά βράδια ο Σολωμός κ' ο φίλου του διασεδέαζαν με τόν περίεργο γιατρό, ποδή και τή μαγία της ποιήσεως. Άπηγγελλε στίχους κάτω από τά περάγματα και τά μειδιάματα όλης της παρέας... 'Ιδού πώς περιγράφει ένας αυτόπτης μιά από τις άληθινότες έκεινες φάρσες πού παίχτηκαν εις βάρος του Ροΐδη στο σπίτι του Σολωμού.

«Μιά μέρα ειπε ο Σολωμός στο Ροΐδη :
» — Έλαβα από τή Ρώμη ένα δίπλωμα διά σε και διά του όποιου προσγορεύεσαι ποιητής 'Αρκάς!
» Ούσιαστικώς τó δίπλωμα ήταν ψεύτικο. Άνθη σε κάποιον Ίταλό μακαρίτη, Άρκάδα όνομαζόμενο. 'Ο Σολωμός ειχε ζήσει τó όνομα του Ίταλου και ειχε γράψει τó όνομα του δυναστυαμένου Ροΐδη. Κατόιν έκάλεσε μιά βραδεία τόν Ροΐδη και τούς φίλους του στο σπίτι του, τούς διάβασε πομπωδώς τó δίπλωμα και προέβη στη σ τ ε ψ ι του Ροΐδη εκ μέρους δήθεν τών Άρκάδων. Οι παρερισκόμενοι άρπαξαν τότε τόν Ροΐδη στους ώμους τους και τόν περιέφεραν ένα γύρο στο δωμάτιο, χειροκροτώντας τον. Έπισης τόν έτραγαν με άνη και τόν φιλούσαν. 'Ο Ροΐδης δεχόταν ευχαρίστως τούς άσπαρους και τις ζητωκραυγές, αλλά εκ μετροπροσόνης δήθεν φερόμενος, έλεγε :
» — Σώνοννε ή τιμές! βάστα, non voglio più onori, basta, basta!...
» Ακολούθησε άληθινόν πανδαμόνιον και ή βραδεία τελείωσε εν τώ μέσω άφαντάστου φαιδρότητος.
» Σέ λίγες ήμέρες όμως ο Ροΐδης έμαθε ότι ο φίλος του Σολωμός του έκανε φάρσα για τόν τον περιπαίζη. Και λυπήθηκε βέβαια γι' αυτό, αλλά δεν θυώωσε, γιατί ειχε την άνάγκη του Σολωμού, ο όποιος τόν βοηθούσε χρηματικώς.
» Αλλά τó επεισόδιον δεν έληξε με τήν στέψιν του Ροΐδη. 'Ο ιατρός αυτός ειχε και άλλον αδελφόν, όνομαζόμενον Άντώνιον, όστις ειχε τή μαγία να νομίζει ότι ειπε π α λ λ η κ α ρ ε α σ. Διό τó εσπέρας έφόρε φέσι και εκράτει χονδρήν και μεγάλην καπνοσύριγγα, όπως δι' αυτής κτυπήση τούς αντιπάλους του και τούς φανταστικούς έχθρούς του. Μόλις ούτος έμαθε τόν περιπαγιόν του αδελφου του, γενομένου από μέρος του Σολωμού, έσπéραν τινά εισελθόν εις τήν αΐθουσαν, εν ή κατά τó σύνθησε συνηροίζετο ο Σολωμός, ο αδελφός του και οι λοιποί φίλοι του, ειπε :
» — Καλησπέρα σας, αφεντάδες! Έδώ εισαι, αδελφέ μου! Δέν σου φθάνουν οι περιπαγμοί πού σου κάμανε; Σ'ν εισαι προκομμένος, έχεις κασσέλες γεμάτες χαρτιά. Κι' εδώ τούτοι οι φίλοι σου δέν εινε φίλοι, σε περιπαίζουν γιατί σε φθονούν... τά φορμιά!...
» Αφού ειπε ταυτα, πλήρης όργης και ύπερηφανείας, ύψωσε τήν χονδρήν και μεγάλην καπνοσύριγγά του ένα κτυπήση τούς παρερισκομένους. Ούτοι, ιδόντες τούτο και γελώντες δισκορυσήσαν τήδε κακείσε και εν ριπή όφθαλμού έγένοντο άφαντοι!...»

'Ο Διονύσιος Σολωμός.

δη ήταν ή έξης κ' έχει ως άφορη τó περιήρωμα ποιήμα του, τó «Passio». Τó «Passio» ήταν τó κώιο έργο τó παραδόξου γιατρού. Σ' αυτό έξιστορούσε τά πάθη του Χριστού... 'Ο Ροΐδης από χρόνια τó σύνθετε και τó καλλώπιζε. Άπό καιρό σε καιρό μάλιστα άπήγγελλε και μερικά κομμάτια του στην παρέα του Σολωμού. Έπί τέλους τελείωσε τó «Passio». 'Ο Σολωμός, για να δώση μεγαλύτερη σοβαρότητα στην τελετή πού θα γινόταν για τó καισιο γεγονός» της άποπερατώσεως, συνέλαβε τó έξης πραγματικώς έξωφρενικό σχέδιο. Έπεισε τόν Λατίνο έπίσκοπο της Ζακύνθου, πού φαινεται πώς μετείχε στην παρέα του Σολωμού και παρακολούθησε τις φάρσες εις βάρος του Ροΐδη, όπως ή έπίσημη άπαγγελία του «Passio» γίνη θριαμβευτικώς μέσα σ' αυτή τή μητρόπολι τών καθολικών της Ζακύνθου, και μάλιστα τά μεσάνυχτα!

Καί πραγματικώς, τήν προσδιορισμένη νύχτα όλη ή παρέα του Σολωμού περίμενε στην εκκλησία τόν Ροΐδη. Σε λίγο εμφανίζεται ο Ροΐδης ντυμένος με μαύρα ρούχα, μεγαλοπρεπώς περπατώντας και κρατώντας τó χειρόγραφο στα χείρα του. Στην είσοδο τόν υποδέχτηκαν όλοι με προσποιητό θαυμασμό και έπαινονήματα. 'Ο Ροΐδης προχώρη και όπως ειχε συμφωνηθεί προηγουμένως, άνέβηκε στον άμβωνα της εκκλησίας και άρχισε τήν άπαγγελία, πού διήρκεσε δυό ολοκληρώσ φρες. Άπό κάτω ή παρέα του Σολωμού ειχε ξεκαρδιωθεί τά γέλια. Όταν, τέλος, ο Ροΐδης κατέβηκε από τόν άμβωνα, όλοι ξεσπασαν σε θορυβώδη χειροκροτήματα. Τόν παρέλαβαν κατόιν και τόν συνόδευσε εν πομπή μέχρι στο σπίτι του, όπου τó γλέντι έξεκαλούθησε.

Τήν ακόλουθη ήμέρα πού μαθεύτηκε τó γεγονός στη μικρή κοινωμία της Ζακύνθου, προκάλεσε ζοηρότητα σχόλια. Άλλοι γελούσαν κ' έπεδοκιμαζάν. Άλλοι όμως κατέκριναν τόν Σολωμό για τή φάρσα του, πού μήτε τήν εκκλησία δεν ειχε σεβασθεί. Άλλά τί έταίγε ο Σολωμός; 'Ο κύριος υπεύθυνος ήταν ο Λατίνος έπίσκοπος, πού έπέτρεψε τó άνοιγμα της εκκλησίας τά μεσάνυχτα για μιά τέτοια κομωδία.

'Ο συγγραφέας πού διηγείται τó έξωφρενικό τούτο γεγονός, ως έξης σχολιάζει τόν έπίσκοπο: «'Ο τότε προϊστάμενος της καθολικής εκκλησίας της Ζακύνθου, δέν ήτο, φαινεται, πρόσωπον σοφάρων».

Πράγματι, ο έπίσκοπος αυτός ήταν, φαινεται, γλεντζές και φαρσέφ. Σ' αυτόν αποδίδεται και μιά αίσχρη παρωδία ενός τετραστίχου άπ' τή σάτυρα του Σολωμού «Πρωτοχρονιά», τή γραμμένη για τόν Ροΐδη.

'Ο Σολωμός ειχε γράψει, καθώς δείχνει ή έκδοσις Πολυλά, τούς στίχους ως έξης:

Εΐτανε μαμουριασμένος,
στά γραφιάματα γεμμένος.
Βο' άφρησέ τά τάτερα!
Κάμε στρόμπαις, έλα δά!

'Ο έπίσκοπος όμως τούς άλλαξε έτσι αίσχρά, πού να μη μπορούμε να τούς αναδομοεισώσουμε. Από τήν παρωδία τών στίχων αυτόν φαινεται πραγματικώς, πώς ο Λατίνος έπίσκοπος Ζακύνθου της εποχής εκείνης ειχε παρασθεθεί από τήν παρέα του Σολωμού και μετείχε στις πρωτάκουστες φάρσες τού ποιητή. Άλλά τó πράγμα δέν μπορούσε να έξακολούηση. Κι' ο Σολωμός, μετά τó επεισόδιο αυτό, έγκατέλειψε τή Ζάκυνθο και πήγε στην Κέρκυρα, όπου έπεδόθηκε σε μελέτες σοβαρές. 'Οπωσδήποτε, ή έρευνα της ζωής του Σολωμού στη Ζάκυνθο μ'ς πείθει πώς ο ποιητής ήταν τότε ένας γλεντζές κ' ένας από τούς λίγους νινευρ της έποχής του.

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Η ΕΚΔΕΙΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

'Εκλειψης της σεληνης συμβαινει, ως γνωστόν, όταν ή γη βρισκεται ανάμεσα από τόν ήλιο και τή σεληνη, όποτε ή τελευταία καλύπτεται εντελώς από τή σιά πού της ρίχνει ο πλανήτης μας.

'Επειδή όμως στην αρχαιότητα ήσαν άγνωστες ή συνθήκες πού προκαλούσαν τις εκλειψεις, κάθε φορά πού γινόταν καμιά άπ' αυτές, οι άνθρωποι άναστατώνόντουσαν και κατατρόμαζαν. Οι αρχαίοι Ρωμαίοι μάλιστα, για να κάνουν τή σεληνη να ξαναφανή πάλι, άναβαν μεγάλες φωτίες.

'Επίσης από τούς μεταγενεστέρους ο Μεξικανό κρατούσαν ηστέια άρχετες μέρες για να μιν ξαναγινή εκλειψης και οι Κινέζοι χτυπούσαν τó στήθος και τó μέτωπό τους καταγής, για να έξιλεώσουν τó πνεύμα πού έκανε τó φεγγάρι να οσκοτεινιάζη. Τέλος, οι Άλπιδες και οι 'Οθωμανοί πυροβόλουν στον άέρα για να φοβίσουν τούς δαίμονες πού, κατά μιά λαϊκή παράδοσι,... έτρωγαν τή σεληνη!

Άλλά ή πιο χαριτωμένη φάρσα πού παίχτηκε εις βάρος του Ροΐδη ούτε εικονοστάσι, ούτε τίποτε. Έπάνω όμως σ' ένα λόφο, μισή ώρα πέρα άπ' τó δρόμο, ύπάχει μιά παλαιά Βυζαντινή τού Άγίου Γεωργίου εκκλησία, όπου και τó νεκροταφείο τών χωριών Χελιανών και Κλημμιάων. Πώς αλλάζουν όμως οι καιροί!... Μιά φορά οι χριστιανοί περφορούσαν τά μαρτύρια τών Τουρκων και τó θάνατο για να αναμνήσκουν τούς άδικαστομένους δικούς των, ενώ σήμερα τά δυό χωριά, τά Κλημνήμα και τά Χελιανά, λίγο έλειπε να σκοταφθούνε άναμεταξύ τους, γιατί οι κάτοικοι τού ενός χωριού δέν ήθελαν να... θάβουν στο ίδιο νεκροταφείο τούς δικούς των, οι κάτοικοι τού άλλου χωριού και τ' άνάπαλιν!... Τί θα λέγαμε οι κρημασιμένοι τού «καταραμένου δέντρου» άν βγαίνανε από τούς κρυφούς κ' άγνωστους πάρους των και τ' ακούγαμε αυτό;...